

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Nabi Avcı** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kadri YILDIRIM

Siirt Milletvekili

Engellilerin tüm dünyada topluma kazandırılması ve haklarının diğer insanlarla birlikte eşit sağlanması amacıyla Birleşmiş Milletlerin (BM) 1992 yılında 3 Aralık tarihi “Uluslararası Engelliler Günü” olarak kabul edilmiş ve 1993 yılı Mart ayında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun 1993/29 sayılı bildirisi ile uluslararası camiaya duyurulmuştur. Bu sebeple “Dünya Engelliler Günü” olarak kabul edilen 3 Aralık’ta ulusal ve uluslararası sahada engellilerin sorunlarına dikkat çekmek için çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra engellilerin temel haklardan yararlanması ve engelli yurttaşlara yönelik bu hakların güvenceye alınması amacıyla ulusal ve uluslararası sözleşme ve kanunlar da çıkarılmıştır. Türkiye’de de 5378 sayılı Engelliler Kanunun amacı “Engellilerin temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasını teşvik ve temin ederek ve doğuştan sahip oldukları onura saygıyı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması ve engelliliği önleyici tedbirlerin alınması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamaktır.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Buna rağmen engelli yurttaşlara yönelik birçok düzenleme kağıt üzerinde kalırken eğitim, barınma, sağlık, sosyal güvenlik ve istihdam gibi konularda arzulanan seviyeye ulaşılmamıştır. Temel hakların dışında engellilerin toplum içinde rahat hareket edebilmeleri için çevresel ve ulaşım gibi noktalarda sorunlar görülmektedir. Dolayısıyla bedensel, görme, işitme, süregen hastalıklar vb. gibi engellilik grupları söz konusu olduğu için engelli

yurttaşların sorunları çeşitlilik arz etmekte ve buna farklı çözüm modelleri geliştirmek zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda yerel belediye hizmetleri anlamında birçok sorun göze çarpmaktadır; ağaçlar, elektrik ve trafik direklerin belli bir düzende dikilmemiş olması, arabaların kaldırımlara park etmeleri, görme engelliler için çekilen sarı yol bantların zarar görmesi veya bantların üzerine direklerin yerleştirilmesi, esnafın kaldırıma tezgah açması ve arabaların kaldırımlara park etmesi, trafik ışıklarında sesli uyarı sisteminin bulunmayışı, işitme cihazlarını dağıtmak için ihaleyi alan şirketlerin cihazların yeterli nitelikte ve kalitede olmasına dikkat etmemesi vb.

Engelli yurttaşların karşılaştığı bu tür mimari ve idari aksaklıkların dışında, engellilerin kendilerine yeten ve eşit bir birey olduklarını engelleyen en önemli sorun işsizliktir. Tabii yapılan araştırmalara göre engelli yurttaşların istihdamının az olmasının en önemli nedeni olarak eğitim sorunu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla engelli yurttaşların sosyalleşme ve istihdam edilme noktasında karşılaştıklarının sorunlarının çözümü için öncelikle eğitim üzerinde durulması gerekmektedir. Bu kapsamda ülkemizin taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. Maddesinde de “Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar.” denilmektedir. Aynı şekilde Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öğrenim hakkını düzenleyen 42. Maddesi de “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.” ifadelerine yer vermektedir.

Dolayısıyla Anayasa, engelli yurttaşlar için eğitim “anayasal bir hak” olarak görülmesine rağmen ilk ve orta öğretimde yer alan yaklaşık 15 milyon öğrencinin içinde engellilerin oranı 261 bin 726 civarındadır. Engelli sayısının çok yüksek olduğu ülkemizde bu oran, engellilerin yeterince eğitim sürecinde yer almadıklarını göstermektedir. Çünkü yapılan araştırmalara göre ülkemiz nüfusunun % 12.39’u (yaklaşık olarak 9 milyon) engelli yurttaşlardan oluşuyor. Engelli yurttaşlarımızın % 41,6’sının okur-yazar olmadığı belirtiliyor. Bu istatistiki veriler, Milli Eğitim Bakanlığının engelli yurttaşlar yönelik bir politikayı içselleştirmede ve buna bağlı olarak engellileri eğitim sürecine dâhil etmediği takdirde temel haklardan yararlanmanın yanında istihdam sorunlarının da çözilemeyeceğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1 – Türkiye genelinde engelli yurttaşların eğitim durumunun tespiti amacıyla yürüttüğünüz bir çalışma var mı? Bu çalışmaya bağlı olarak okul çağındaki engelli öğrenciler arasındaki okur-yazarlık ve okullaşma oranı nedir?

2 – Milli Eğitim Bakanlığı engelli yurttaşların eğitim süreçlerine devam edebilmeleri için alınacak tedbirlerde kullanılmak üzere ne kadar bütçe ayırmaktadır.

3 – Engelli öğrencilerin karşılaştığı sıkıntıları gidermek amacıyla okulların mimari ve teknik özelliklerinin engellilere uygunluğu Milli Eğitim Bakanlığınca denetleniyor mu? Bu amaçla aldığınız tedbirler nelerdir?

4 – Engelli yurttaşların günlük hayatta karşılaştıkları en önemli sorunların başında kabul görmeme ve dışlanma gelmektedir. Bu tür sorunların çözümü amacıyla öğretmenlere ve öğrencilere yönelik programlar uygulanıyor mu?

5 – İlk ve Ortaöğretimde özel ve devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin istatistiki verileri nelerdir? Özel okullarda eğitim gören öğrencilerin maddi sorunlarının giderilmesi için devlet tarafından ne tür bir destek sunulmaktadır?

6 – Siirt ilinde eğitim çağında olan engelli yurttaşlarımızın oranı nedir? Siirt'te eğitim çağındaki engellilerin eğitimi ve istihdamı konusunda Siirt İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?

7 – Türkiye’de başta Kürtler olmak üzere farklı toplumsal kesimler yaşamaktadır. Dolayısıyla pedagojik eğitim yaklaşımları, eğitimin ücretsiz, anadilde ve bilimsel olması gerektiğini belirtmektedirler. Bu bağlamda anadili Kürtçe olan engelli öğrencilerin anadillerini kaybedip asimilasyon tehdidiyle karşılaşmamaları amacıyla aldığınız herhangi bir tedbir var mıdır?